

TABOR izhaja vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 18. uri z dodatkom naslednjega dne ter stane celotno 180 K, polletno 90 K, letno 180 K, mesečno 15 K. Prebrskati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Nar.: na pripravi TABORA, MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, priloge, desno. Telefon št. 84. ŠHS poštnoekvivalenčni štav. 11.287.

Na naročila brez denarja se ne odziva. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: II.

Maribor, nedelja 15. maja 1921.

Številka: 109.

Binkošti.

Maribor, 14. maja.

Katoliška cerkev praznuje o Binkoštih oni slovesni in pomembni trenutek svoje zgodovine, ko je Krist poslal svojim učencem sv. Duha, da so vstali v njem prerojeni ter započeli izvrševati svojo veliko nalogo — učiti in spreobračati vse narode. Primerje iz cerkvene zgodovine so že naši prvi pesniki radi upoštevali tudi za orisanje našega narodnega življenja. Naš Simon Gregorčič je primerjal vstajenje Krista s vstajenjem našega tedaj v sužnosti tlačnega naroda in istotako bi se dalo primerjati tudi binkoštno poslanje sv. duha plašnim in obupanim Kristovim apostolom z ono veliko legijo sinov našega troimenkega naroda, ki mesto da bi gradili in učili, razdirajo in hujskajo.

Ce je bil potreben sv. Duh apostolom, koliko bolj bi bil potreben danes vsem našim nezadovoljnejšem in hujskačem. S težkim trudom smo si zgradili to našo lepo samostojno državo in s kakšnim navdušenjem smo pozdravili njeno rojstvo. Ko pa smo se iztreznili od prvega navdušenja, smo bili razočarani nad neštetimi, ki so si zahoteli to državo in ki so jo ob rojstvu pozdravili, ne z namenom, da bodo v njej nemoteno delali, ampak z namenom, da jo bodo izkoriščali. Spočetka so te svoje namene še sramežljivo prikrivali, svoje kritike so odevali v plašč ljubezni in dobrohotnosti; dan za dnem, mesec za mesecem pa so ta plašč bolj zametali, dokler niso slednjič v najnovejšem času stopili na plan goli in nagi. Danes se niti ne sramujejo več javno povedati, da sovražijo to državo, ker jim ni prinesla onih korit, ki so jih pričakovali. Spočetka jih je bilo težko razločevati, ker so tudi po zastopnikih v privremem narodnem predstavništvu bili mešani, konstituenta pa je prinesla tudi v tem oziru razjasnitev. Kakor dobre ovce od slabih, so se razdelili zastopniki narodnih in državnih volilcev od zastopnikov protinarodnih in protidržavnih. In spoznali smo jih.

Klerikalci, Radičevci, zajedničarji, komunisti, vsi so vrgli s sebe plašč hinavščine in šli v — opozicijo proti vsemu kar je narodno in državno; temu nasproti pa so se združili v obrambo naroda in države vsi, ki narod in državo res ljubijo in hočejo za ta narod in za to državo tudi res delati in ne naroda in države samo izrabljati v svoje egoistične koritarske namene. Ce bi hoteli tudi tu upotrebiti za prve primere iz cerkvene zgodovine, potem bi jih lahko primerjali z Judežem Iskarijotom. Judež je hodil s Kristom, ga je pa pozneje ob usodni uri izdal in prodal — ter se obesil, tudi te sedaj opozicijonalne stranke, so bile sprva, kolikor toliko zveste naši državi, v sedanjem odločilnem momentu pa, ko je treba dati tej državi temelj, ustavo, so jo pa izdale in prodale.

Judeža ni obiskal o Binkoštih sv. Duh, ni ga navdahnul, da bi šel in označeval vsem ljudstvom in vsem narodom. Jubit se med seboj, sv. Duh je obiskal

Odhod „Hlahola“ iz Maribora.

Maribor, 14. maja. Kakor prihod, O. Dev. Govorniki so izrekli dragim gostom svojo zahvalo za izredni užitek, ki so ga nudili s včerajšnjim koncertom in izrekli upanje, da ohranijo Maribor v prijaznem spominu, želeli jim srečen pot in da se povrnejo z najboljšimi vtisi v svojo domovino. V imenu Cehov se je zahvalil predsednik g. dr. Motejl, naglašujoč bratska čustva med obema narodoma in zahvaljujoč se za odličen sprejem. Ob 11. uri 16 minut jih je vlak odpeljal med sviranjem vojaške godbe proti Ljubljani.

Pred podrobno debato o ustavnem načrtu.

LDU Beograd, 13. maja. 30. sejo ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 17. uri. Naznanila se je ostavka poslanca Jurišića kot predsednika imunitetnega odseka. Predložil se je tudi akt bana za Hrvatsko in Slavonijo, ki zahteva, naj se odloči, ali naj se Radičevac Janeček še dalje smatra za poslanca. Ako ostane še dalje poslanec, tedaj zahteva notranji minister, naj se izroči sodišču, ker je kršil kazenski zakon. Stvar se izroči imunitetnemu odseku. Nato je interpeliral poslanec - Lazarevič notranjega in prosvetnega ministra glede dogodka, ki se je pripetil v ljubljanskem gledališču dne 16. aprila. Interpelacija se je predložila na pristojno mesto. Pred prehodom na dnevni red je naznanil predsednik skupščine, da je opazil, da nekateri časopisi, katerih noče imenovati, tendenciozno obveščajo javnost o delu narodne skupščine in pravi, da bo prisiljen, da bo že danes ali jutri poslal v javnost popravke, da ljudstvo ne bo napačno informirano. S takimi časopisi se bo postopalo v smislu zakona. Prometni minister odgovarja na vprašanje glede železniške proge Kragujevac—Kosovska

Veleizdajniška afera v Zagrebu.

TIP Zagreb, 13. maja. V kratkem pride pred sodišče vpokojeni profesor dr. Milan Sulaj, ki je v družbi z znanim držav. pravnikom Accurtijem in tovariši vzdrževal najožje zveze s takozvanim „hrvatskim odborom“ pri Hor-

Lloyd George proti Poljakom.

DKU London, 13. maja. (Wolff) Lloyd George se je izrazil v dolgi zbornici: Zavezniki morajo ostati na stališču, da se mirovna pogodba, kakor je bila sestavljena, tudi izvrši. Cete, kakor si jih je Nemčija zamislila, ne pridejo v poštev. Fair play, pravi Lloyd George, je to, za kar se je Anglija borila in bode vztrajala do konca. Upam, pravi George dalje, da bomo, pa če bo šlo tudi za Nemčijo, pokazali, da zasledujemo fair play in da se bode naša avtoriteta v

Posledice madžarskega rovarjenja.

DKU Praga, 13. maja. „Bohemia“ prinaša vesti o nemirih, ki so se vršili v saroški županiji, nastopno poročilo iz Bratislave: Ko je v kraj P. Lipik prispel nek uradnik, da ugotovi stanje živine, se je zbrala velika množica ljudstva, oborožena z raznim kmetijskim orodjem ter napadla tamošnjega beleznika. Nek legijonar je bil pretepen in se je le s silnim naporom nosrečilo, da so ga

Evropi vedno bolj dvigala. Da bi se Poljski dovolila neposlušnost in izvedba mirovne pogodbe po lastni volji, a Nemčiji se ne bi dovolilo pravice do obrambe provincije, katero je imela že 2000 let v svoji upravi, in katera gotovo že 600 let ni bila poljska last, bi bilo nečastno in nevredno časti vsake države. Lloyd George je prepričan, da bo tudi stališče alifrancev neboje v tem smislu. (Burno pritrjevanje.)

Italijanske puške za Albance.

LDU Beograd, 13. maja. Iz Korče javljajo, da je pred nekoliko dnevi italijanska vlada v Valoni izkrčala 20.000 italijanskih pušk za Albanijo.

samo zveste apostole. Tako tudi za letošnje binkošne praznike ni obiskal sv. Duh naših protidržavnih in protinarodnih hujskačev, da bi šli in pomagali graditi državo, obiskal je le one, ki so ostali narodu in državi zvesti. In kakor je bil Judež med svojimi tovariši osamljen, tako so ostali osamljeni tudi ti naši protidržavni in protinarodni hujskači pri načelnem glasovanju o ustavi prošli četrtek. Njihovih glasov je bilo samo 13, dočim je bilo glasov za trden temelj naše države 227. Kakor so se Judeževe nakane proti Kristu ponesrečile, tako so se ponesrečile tudi nakane naših jugoslovenskih Judežev. Judežovo delo je propadlo z vstajenjem in s prihodom sv. Duha, delo naših Judežev je propadlo z glasovanjem o ustavi in bo popadlo s pobebo čvrste narodne in državne misli, ki bo premagala vse ovire in vse zapreke ter vodila našo mlado Jugoslavijo preko njenih zunanjih in notranjih sovražnikov v boljšo bodočnost, do procvita in razcvita, do velikega končnega cilja.

V trdni veri v to praznujemo mi demokratski letošnje binkošne praznike.

Masarik in Lenjin.

Teško je govoriti v isti sapi o obeh. Teško je postaviti oba v isto vrsto. Zdi se, da si stojita nasproti, kakor zemlja in luna. Lenjinovo carstvo je izčrpano, mrtvo; Masarykovo je polno vstvarjajočih sil.

Oba stojita na čelu dveh slovanskih držav. Oba je postavila na vladarska mesta svetovna vojna. Oba sta izšla iz takozvanih „nižin življenja“, kot revolucionarja, kakor bojevnika proti staremu svetu.

Toda kakšna razlika je med njima! Masarykova postava, postava izkušenega starca, državnika-filozofa, kakor si ga je želel za svojo državo Platon, se dviga na mejah zapadnega sveta, vzrasla v ozračju zapadne kulture. Lenjin, čigar tip kaže vse vzhodne črte, je vzel od zapada samo par meglenih doktrin, sicer pa je ostal otrok vzhoda in je združil v sebi vsa usodepolna nasprotja med zahodom in vzhodom.

Masaryk je nedvomno eden najslavnejših pojavov današnjega človeštva. Mi smo vsled tuje kulture navajeni iskati reprezentante človeštva pri tujih narodih, dasiravno smo imeli v raznih dobah med Slovani duhove, v katerih je bilo vteleseno najvišje hotenje takratnega časa. Eden izmed teh je bil mučenik resnice, mojster Jan Hus. Odkrila ga je še-le poznejša doba; njegov silen, vsečloveški značaj pa se ni mogel dvigniti nad druge, ker je bil sin malo znanega naroda. Husov naslednik, eden najizrazitejših reprezentantov čiste vsečloveške ideje, je Tomaž Masaryk, sedanjí predsednik čehoslovaške republike. Ni še dolgo, kar se je vil dim iz mnogih kadilnic proti Wilsonu. Wilson je bil zadnje leto svetovne vojne in prvo leto mirovnega dela dolgo iskani reprezentant čistega človeškega duha med svetovnimi državniki. A njegovi slavi je bil kmalu konec. Pokazalo se je, da je Wilson pač pošten in idealen značaj, ki je želel človeštvu mnogo dobrega, ki je po

bil samo slučajno na svojem mestu, ki ni došel do stopnje, na kateri se je prikazal, potem borbe in neprestanega osebnega žrtvovanja, temveč s pomočjo povsem solidnega in običajnega političnega programa. Wilson je zanimiv pojav kot oseba, ne obstoja pa kot historičen reprezentant človeškega iskanja resnice.

Masaryk se je že zgodaj vrgel v boj za resnico. Kaj je resnica? To vprašanje gloda človeški um, odkar je pričel človek spoznavati svet in ga bo glodalo, dokler bo človek razmišljal o sebi in svetu. Rešuje ga nešteto doktrin, rešuje ga osebno filozofija in verstvo, a koncem koncev je vse samo večni cirkulus vitiosus. Življenje, ne ozirajoč se na teorije, prisili vsakega posameznika, da si poišče to ali ono resnico o življenju.

Masaryk je vse svoje življenje iskal ono resnico, ki je najbližja življenju: idealizem v idejah in realizem v načinu njihovega udejstvovanja. Masaryk se je v tej borbi trdovratno postavil proti vsemu narodu, ko je začel ostro borbo proti tzv. kraljevdvorskim rokopisom. S tem si je pridobil zelo malo trenutnih simpatij, toda nikdar bi se ne bil povzpel na mesto vstvaritelja narodne države, ako bi se bil takrat oziral na narod. Kakor je rekel, angelj Lotu: ne ozri se nazaj, sicer postaneš kamen!

Masaryk se ni nikdar ozrl nazaj. — Vedno je bil takšen, kakršnega se je pokazal v začetku borbe za svoj svetovni in življenski nazor. Kot politik, kot sociolog, kot filozof in sedaj kot prezident republike — vedno je enak. V nasprotju z Wilsonom se je povzpел na svoje mesto izza dolgotrajne borbe za svoje ideale, borbe, ki je končala z zmago. Wilson je med idealisti neke vrste Napoleon: imel je kot oseba mnogo načrtov in jih skušal izvršiti, a vsi ti načrti so šli z njim vred v minulost. Wilson je zidal s teorijami, Masaryk z živim materijalom. Masaryk se je vse svoje življenje boril za to, kar je dosegel sedaj. Njegovo delo v izgnanstvu je zahtevalo več energije in trdnosti značaja, kakor Aleksandrov pohod v Indijo. Masaryk pa se ni boril za sebe, ker je kot oseba ostal vedno v »nižinah«, odkoder je izšel. On je še danes brat vsakemu, ki se bori za boljše življenje človeštva, za resnico in za ideale. Tudi kot prezident je ostal človek v najlepšem pomenu besede.

Masaryka bo mogla ocepiti šele zgodovina. A že danes lahko vidimo v njem vteleseno eno plat današnje dobe pozitivnosti. V tem mu ni enakega med vsemi, ki so se dvignili na višino svetovnih državnikov. Platonov ideal je dosežen prvič v zgodovini: filozof je s filozofijo zmagal nad življenjem. Filozof je postal najmodrejši državnik, obnovitelj svobodne države svojega naroda.

B. BORKO:

Zemlja.

(Odlomek.)

Ivan Knapč, profesor taminotam, filozof in pisatelj, je po dolgem času posetil svoj rojstni kraj in svoje kmetijske starše.

Na malem kolodvoru, ki ni imel na sebi nič takega, kar bi moglo vzbuditi njegovo pozornost, če izvzamemo, da se je spomnil na dijaška leta, ko se je tod vozil na počitnice in iz počitnic, ga je čakal jako priprost kmetijski vcz, tako priprost, da je sedel nanj z večjo radostjo, kakor nekoč Kolumb na svojo ladjo. Na vozu je bil njegov najmlajši brat, krepko razvit petindvajsetletnik, ki ima mnogo upov, da bo prevzel domačo kmetijo in nadaljeval življenje svojih prednikov. Pozdravila sta se, ne kakor se pozdravljata brata, marveč kakor davna znanca, ki sta se slučajno srečala na isti poti. Med njima je ležala prevelika razdalja, da bi se mogla razviti kakšna globlja bratovska zavest; Ivan je bil prvenec, Franjo — tako je bilo ime najmlajšemu — je pa zagledal luč sveta,

Kaj naj pa rečemo o Lenjinu? Ves je zagoneten, kakor je zagoneten vzhod, ki mu je dal značaj. Dokler je bil v Evropi, je ostal neznan, reven študent, ki se je navduševal za marksistične doktrine, pisal brošure, govoril delavcem v predmestnih gostilnah o novem paradizu; bil je idealist svoje vrste, a ta idealizem je bil mrtev, rekel bi mehaničen, zaprt v svoj najožji krog. Ko se je izza ponestorene ruske revolucije pojavil v Petrogradu in s pomočjo svojega prijatelja Trockega organiziral čete teroristov ter se postavil na prestol cara — samodržca, je vstreljal ves svet. Njegov čin je bil nenavaden, za današnjo dobo preveč smel. Ni bil vojaški heroj, kakor so bili slični možje v zgodovini. Izjavil je, da je v službi idej, s katerimi hoče prekvasiti in preurediti človeško družbo. Kmalu je z malo peščico sebi zvestih ljudi zavladal nad 100 milijoni prebivalcev. Postal je despot, rdeči car. V sebi je vtelesil komunistično revolucijo. Postal je reprezentant človeštva in vanj je vtisnila današnja doba svojo drugo plat: negativnost.

Imamo pred seboj dva revolucijonarce. Kdo more tajiti, da ni bil ves Masarykov boj revolucionarstvo? A tudi Lenjin je hotel udejstviti svoje teorije z revolucijo. Razlika ni samo v tem, da Masaryk izhaja iz nacionalizma v socializem, ampak razlika je poglavitno v notranji, prvotni sili, ki vodi oba: eden, Masaryk je v ozki kontinuiteti z zgodovino, s psihološko močjo preteklosti, s tisočletno neprekinjeno težnjo človeka, da si pribori pravico do čiste resnice; drugi Lenjin, pa je psiholog trenutka, izvrševatelj eruptivne volje, ki ne vprašuje ničesar in ki čuti zadostno moč, da vstvari novega človeka. Zato je pa Masaryk s svojim osebnim značajem najlepše dovršil tip sodobnega človeka. Lenjin pa — hotel napraviti boga — je podal karikaturu človeka in dokazal za večne čase, da človeštvo raste kakor drevesa: iz semena v stebelce, iz stebelca v mogočno dabo in košate veje B.

Bratje Čehi v Mariboru.

Maribor, 14. maja.

Po včerajšnjem sijajnem sprejemu na kolodvoru je bilo jasno, da bo naše občinstvo z istim navdušenjem posetilo tudi koncert. Ze uro pred pričetkom so korakale proti Götzovi koncertni dvorani neštete množice občinstva in ob 20. uri je bila dvorana tako polna kakor gotovo še ne nikoli doslej. Več sto ljudi sploh ni našlo prostora ter so morali oditi. Koncert je pričel ob pol 21. uri z nastopom celotnega mešanega zbora, ki je burno pozdravljen zapel pod vodstvom dirigenta K. B. Jiraka, himne „Bože pravde“, „Slovenec sem“ in „Kde domov muj“, katere so navzočji

ko je Ivan že končaval gimnazijske študije. Enkrat je bil v mestu pri Ivanu; prišla sta z očetom, da ga vidita in povprašata za nasvet zaradi vojaščine. Ko mu je sedaj podal roko in pogledal v oči, mu je živo stopila v spomin očetova podoba iz mlajših let in nekako podzavestno je napravil sklep:

— Kakor oče. Cisto kakor oče.

Na to je začel voz ropotati po cesti. Cesta je bila slaba, kamenje je štrlelo navzgor in odbijalo kolesa, da se je človeku pretresal drob, povrhu vsega tega pa so se dvigali celi oblaki prahu, ki je silil v usta in sedal na obleko. Vse to je bilo povod, da se je Ivan najpoprej zelo razjezil in parkrat zagodrnjal; nato pa se je nekako privadil, smatrajoč to drdranje in oblake prahu za potreben del njegove vožnje v domala že pozabljeni rojstni kraj. Z bratom sta spregovorila par besed; tupatam, kakor je nanesla prilika. Brat je sedel na kozlu in se je nerad obračal proti Ivanu, ki se je zibal na trdem sedelu sredi voza. Bil je molčeče narave; taki so bili vsi, trmoglavci in pa nerodni po svojem nastopu. Ivan se je sicer privadil svetu in

poslušali stoje. Sledila so Foersterjeva „Česka pesem“ ter Sukovi „Zablodeni pastir“ in „Mati moja“, istotako burno aplavdirane. Dirigent je prejel dva venca, enega mariborske „Česke obci“ in enega pevskega društva „Drava“, z balkona, kjer so bile zbrane naše dame v narodnih nošah pa se je vsul na pevce cel dež cvetja. Na to je pel moški zbor pod vodstvom dirigenta Jaroslava Krupke Križkovskega „Utopljenko“ in Smetanovo „Zemljedelsko“. Tu je dobil dirigent venec Glasbene Matice. Sledil je odmor. Po odmoru je nastopil ženski zbor pod vodstvom dir. Jiraka ter zapel Smetanove „Zapad solnca“, „Priletele lastovice“, „Moja zvezda“ in „Uspavanka.“ Sukove štiri slovaške pesmi za ženski zbor s spremljevanjem klavirja so morale tu žal izostati, ker glasovirni bil uporaben. Radi tega je nastopil zopet moški zbor z Foersterjevima „Velika, širna, rodna plan“, in „Pot čez polje“. Mešan zbor je zapel še Križkove „Advent“, „Staromestni stolp“ in Vycpalekovo „Našo vigrad“. Tu je prejel dir. četrti venec Mariborskega ženskega društva. H koncu je dodal moški zbor še tri narodne pesmi. Koncert, ki je tudi umetniško najsjajnejše vzpel je končal ob tričetrt na 23. uro, nakar so se pevci burno pozdravljeni podali v Narodni dom.

Po koncertu so se podali češki gostje v Narodni dom. Občinstvo je kar drlo za njimi. Dvorana je bila v trenutku natlačeno polna in so mnogi morali oditi, ker niso dobili prostora. Razvila se je zelo animirana zabava. Nastopil je pevski zbor „Glasbene Matice“ in zapel nekoliko pesmi, med njimi znano koroško „Gor čez izaro“, srbske „Srbine tužni“, „Hej trubači“ itd. Češki gostje so bili naravnost očarani. Presenetilo jih je dovršeno izvajanje teh jugoslov. pesmi, ki imajo že same na sebi globok efekt. Posebno so naglašali izredno šolanost naših basov. Navdušenju in čestitkam ni bilo kraja ne konca. Dirigent „Hlahola“ g. Jirák je objel matičnega pevovodjo g. Deva in mu ponovno čestital.

Med zabavo v Narodnem domu se je sotrudnik našega lista razgovarjal s predsednikom „Hlahola“ g. dr. Matejkom. Prosil ga je, naj mu popolnoma odkrito in brez laskanja pove svoje vtise o Mariboru. G. predsednik je izjavil: „Sem že 16 let predsednik kluba „Česke pevecke obec“ in sedaj namestnik predsednika „Hlahola“, prehodil sem že nebroj turnej po Evropi in posebno še v slovanskem svetu, ampak takega sprejema, kakor smo ga imeli danes v Mariboru, še nisem doživel. Toliko od-

se navzel precejšnje zgovornosti ter precej prožnega nastopa, ali v vseh prilikah življenja ga je spremljala tiha, pritajena zavest, da nekaj leži na njegovih kretanjih, njegovem načinu vsakdanjega življenja in v njegovem govorjenju. Vedel je dobro, da je to dedščina njegovega rodu, krepkega, trmoglavega, odpornega kmetijskega rodu.

Solnce se je že nagibalo proti zapadu in v priroda je dobivala svoj posebni predvečerni čar. Cesta je peljala med njivami in travniki; na desno se je vlekel v precejšnji oddaljenosti pas gozdov, na levo in v ospredju je vstajalo valovje vinskih gričev. To je bila pokrajina, kakor jo je poznal iz zgodnje mladosti in na katero je mislil tudi takrat, kadar se je zdelo, da je najbolj pozabil na njo. Nikjer ni našel toliko intimnih črt, toliko duševnosti v prirodi, toliko solčnih barv in skritih zatišij, kakor v tem le kraju. Saj se ni pravzaprav nič izpremenilo od njegove mladosti. To so bile iste njive, nešteto krat preorane, bogato rodeče; iste hise so pokukavale izmed drevja, kakor bi bile bele golobice razprostrle na solncu svoje peroti: ista so

čistosti, toliko navdušenja in prijeteljskih čustev nismo pričakovali. Vsi smo bili ginjeni do solz in ne bomo nikdar pozabili na Maribor. Naše potovanje iz domovine na jugoslovanska tla ni bilo ravno prijetno. V Avstriji so nam delali poteškoče. Stlačili so nas v dva vagona in si nismo mogli nič odpočiti. V Maribor smo dospeli utrujeni in s precejšnjo zamudo. Nato pa ta lep, navdušen sprejem na kolodvoru in triumfalna pot v obmejno jugoslov. mesto! Utrujenosti je bilo takoj konec; čutili smo se srečne med brati!

O namenu „Hlaholove“ turneje je izjavil g. predsednik: „Hlahol“ proslavlja letos 60 letni jubilej. Ali ga ne proslavi na najlepši način, če poseti svoje jugoslovanske brate in na ta način pomaga utrditi vezi med Jugoslovenci in Čehi? Ta turneja pa ima tudi še drug pomen. Ze pred 12 leti sem skušal povodom neke turneje v Ljubljani pripraviti tla za „Zvezo slovanskih pevskih društev“. Takrat še razmere niso bile dovolj ugodne, upam, da bo sedaj več uspeha. Prihodnje leto se vrši v Pragi svetovna pevška tekma. Rad bi bil, da bi snujoča se „Zveza slovanskih pevskih društev“ že nastopila na tej tekmi.

O samem koncertu je dejal: „Skozi certnim programom smo hoteli podati pregled češke pesmi v stari dobi — iz časa našega preporoda — v klasični dobi in moderno pesem. Ravno tako smo pokazali moč našega moškega, ženskega in mešanega zbora. Burne ovacije v koncertni dvorani so pričale, da je vaše občinstvo premagala moč češke pesmi.“

Danes zjutraj ob 8. uri so že bili naši vrli gostje na nogah, da si pred odhodom ogledajo obmejni jugoslov. Maribor. Kolikor smo posneli iz zasebnih razgovorov, so dobili o našem mestu najboljši vtis.

Zelimo bratom Cehom mnogo uspeha in veselih ur na svobodnih jugoslov. skih tleh in jim kličemo prisrčen Do shledani!

Notranja in zunanja politika.

* Secesija Narodnega kluba. Narodni klub, ki je povodom glasovanja o načelnem sprejetju ustave zapustil zbornico, je sklenil, da odpotuje iz Beograda korporativno v Zagreb, kjer se bo vršila seja glavnega odbora. Na tej seji bodo člani kluba referirali o političnem položaju. V izjavi, ki jo je podal v imenu kluba dr. Mate Drinković, utemeljuje Narodni klub svoj korak z že znanimi

bila brda v ospredju in na levo, a nad njimi višnjevo nebo ter oblaki, ki so se kot gruda belih pen lomili na obzorju. Profesor Knapč je po dolgem času občutil neko čustvo, ki mu ga ni mogel dati ves tuji svet, nobena teorija in niti kakva umetnost. To čustvo se mu je razlezlo po žilah in prijetno dražilo njegove živce. Pričel je razmišljati o njem in si ustvarjati slike, ki niso imele nič skupnega z njegovim logičnim in utrajnim mišljenjem. Konj je vozil počasi, prah ni bil več nadležen, večerni hlad je krožil po ravnicah. Bilo je v času, ko kosijo seno; sveži vonj je napolnil vzhod, vonj, ki ima posebno dražilen čar. Po cesti so se zibali visoko naloženi vozovi, sena, počasi in sunkoma so vlekli konji, zadaj za vozovi in pa na vozovih so jih spremljali fantje in dekleta, vsi v lahkih oblekah; fantje z razprtimi srajcami in oblekaj; dekleta v tankih belih bluzah, ki se se pri vsakem koraku ali tresljaju vghale pod polnostjo svežih telesnih oblik. Ko so zagledali gosposko oblečenega človeka na znanem jim vozu, so se obračali in gledali za njim. Knapčev gospod so, je slišal za se.

razlogi proti poslovniku, češ, da je odpravljena suverenost konstituante in da se vlada noče ozirati na zahteve hrvaškega naroda.

*** Pogajanja med Jugoslavijo in Italijo za Zader.** „Corriere della Sera“ poroča iz Rima, da so pogajanja med našimi delegati v Rimu in med zastopniki rimske vlade ponovno prekinjena. Gre za nesoglasja v rešitvi zadrškega vprašanja. Jugoslovenski delegati baje niso dobili zadostnih instrukcij od svoje vlade in se ne morejo končno veljavno izjaviti glede predlogov z italijanske strani, s katerim se določa obseg Zadra z zaledjem in zaščita manjšin. Dokler se ta nesoglasja ne odpravijo, ne morejo italijanske čete zapustiti zadnje cone v Dalmaciji. — Tako milanski list. Iz vsega tega je razvidno, da so Italijani stavili nove zahteve, tičoč se zaledja mesta Zader. Italija bi rada tukaj pograbila kar največ že tekom prvih pogajanj se je pokazalo, da si razlaga pojem mesta Zadra z zaledjem jako široko. Tu tiči vzrok, da se sklicuje na nezadostne instrukcije naših zastopnikov. Podobno je tudi z vprašanjem zaščite manjšin. Italijani zahtevajo, da naša vlada zagotovi vsakemu Italijanu, ki bo ostal kje na naši zemlji, vse mogoče pravice in ugodnosti, o zaščiti naših manjšin pa noče nič slišati. Tako javlja „Corriere della Sera“ da so Jugosloveni baje na priporočilo begrajske vlade preklicali kandidature dra. Borellija v Zadru. Italijanom bi bilo najljubše, ako bi preklicali sploh vse kandidature v Italiji. Toda pri nas ni in ne bo vlade, ki bi izdajala taka priporočila.

*** Demisija grofa Storze.** Italijanski minister za zunanje zadeve je podal ostavko in bo baje zasedel mesto italijanskega poslanika v Parizu.

*** Nemški demanti o koroškem vprašanju.** Iz Dunaja poročajo: Beograjski brzojav, ki so izšli tudi v nekaterih dunajskih listih, vedo povedati, da bo dunajski svet odredil revizijo plebiscita v bivši koroški plebiscitni coni A, oziroma se na nepravilnosti, počinjene pri glasovanju. Kakor je izvedela „Politische Korrespondenz“, se ni vrhovni svet baval z nikakršnimi predlogi o reviziji glasovalnega izida, ker mirovna pogodba take revizije sploh ne predvideva in je bil rezultat glasovanja priznan kot končnoveljav. Vrhovni svet bi imel k tem manj povoda, ker se je glasovanje vršilo pod najstrožjo kontrolo(?) od antante določenih organov (Borghese et comp! Op. ured.) in so ti organi uradno ugotovili, da se je izvršil v najlepšem redu. — Dunaj je bil vedno vsegaveden in je tudi danes. — Bomo videli!

*** Avstrija in Francija.** 12. t. m. se je vršila izmena ratifikacijskih listin

o francosko-avstrijskem sporazumu glede predvojnih dolgov in postopanja z avstrijsko lastnino v Franciji. Od danes naprej se bodo v smislu člena 12. te pogodbe avstrijskim državljanom vračale njihove premičnine, ki so bile zadržane v Franciji; tako n. pr. pohištvo, razni osebni efekti itd.

*** Položaj v Gornji Sleziji.** Nemški pooblaščenec v Gornji Sleziji javlja, da je vsled vesti o sklenjenem premirju in zasedbi demarkacijske črte, med interaliirano komisijo in poljskimi četami v Opolu izbruhnila splošna stavka. — Geront pa javlja, da vesti o sklenjenem premirju in zasedbi demarkacijske črte, ki jih širi pooblaščenec Nemčije, sploh ne odgovarjajo resnici. Čeprav ta izjava generala Geronta ni v vseh točkah zadovoljiva, so voditelji nemških strank vendar mišljenja, da se generalna stavka konča. In res so delavci bo zopet počeli delati.

*** Ukrajinci in boljševiki.** Ukrajinski dopisni urad javlja 11. t. m. iz Lvova: Tukaj je razširjena vest, da je 200.000 beguncev z vsem preostalim imetjem na begu iz Ukrajine proti poljski meji in sicer v smeri proti Rowno—Staro—Konstantynow. Ta velikanski beg, ki mu menda ni primere v zgodovini, so povzročili boljševiki s svojim strašnim terorjem v okupiranih delih Ukrajine.

*** Cene v Rusiji.** Iz proglasa, ki so ga naslovili ukrajinski emigranti iz takozvane sovjetske Ukrajine na svoje rojake v Ameriki in ki v jako temnih slikah opisuje bedo v Rusiji, povzamemo za naše čitatelje zanimive podatke o cenah v Rusiji: 1 funt svinjske masti stane 30.000, kruba 9000, škaflija vžigalica 2000, zavojček tobaka 3000, funt mila 15.000 rubljev. Rubelj ima silno nizko vrednost. 1 dolar stane 30.000 sovjetskih rubljev.

Zanimivosti.

Premeten tat. Pariz je znan ne samo po raznih svojih znamenitostih, ampak tudi po svojih nad vse premetenih tatovih. V tem velikem Babilonu ob Seni se dogajajo dan za dnem tatvine, ena bolj premetena od druge in čisto se vsemu trudu in vsej priznani spretnosti pariške policije, tajne policije in zasebnih detektivov ne posreči odkriti storilce. Često se dogodi tatvina ob belem dnevu pred nešteti očividci, toda kljub temu se posreči tatu pobegniti brez sledu. To pa ni nič čudnega, če pomislimo, da so v Parizu tatovi organizirani in da imajo celo posebno strokovno šolo, kjer se urijo teoretično in praktično v svojem poslu, za katerega tudi francoske oblasti ne podeljujejo koncesij. Te dni se je zgodila v veletrgovini z dragulji Boucheiron, ki se nahaja na vogalu ulice de la Paix in trga Vendome zanimiva tatvina dragocenega ženskega vratakega nakita. Okrog 15 ure popoldan je vstopil v trgovino iz ulice de la Paix elegantno opravljen gospod srednjih let ter ogledoval pod steklom izložene dragulje, dokler ni bil eden nameščenec

prost ter je pristopil k njemu. Elegantni gospod je zaprosil nameščenca naj mu pokaže nekaj draguljev, kar je nameščenec tudi storil. Pokazal mu je 10 draguljev, katere si je neznaneč ogledal, ni se pa mogel odločiti za nobenega temveč je zaprosil uslužbenca naj mu pokaže druge stvari, kar je seveda tudi storil in mu med drugim pokazal tudi vratne nakite. Neznaneč si je napisal cene raznih dragocenosti, potem pa je izjavil, da hoče vprašati za svet še nekega svojega znanca, strokovnjaka ter odšel in sicer ne skozi vrata, kjer je vstopil, ampak skozi vrata, ki vodijo na trg Vendome. Nameščenec je med tem časom govoril že z novim kupcem ter pustil stvari, katere je bil pokazal neznancu, ležati na prodajalni mizi, ko pa jih je hotel zopet spraviti, je z grozo opazil, da manjka krasen ženski vratni nakit, vreden 400.000 frankov. V trgovini je nastal silen nemir in pričela se je takoj gonja za tatom, toda vse zaman, niti najmanjše sledi ni bilo mogoče dognati o njem.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Dnevna kronika

Vesele binkošne praznike vsem naročnikom in čitateljem „Tabora“ želita uredništvo in uprava.

— **Prihodnja številka „Tabora“** izide radi praznikov v torek ob običajni uri popoldan.

— **„Razkrinkani narodni socialisti.“** V „Jugoslaviji“ z dne 13. maja se je nekdo prav po prepotrebem zaletel v mojo malenkostno osebo. Slišal je neke zvoniti, da je nek časopis prinesel članek pod gornjim naslovom, katerega je potem on uporabil za svojo neslanost. Kar sem napisal v „Taboru“ pod naslovom „Na krivem potu“ vzdržujem dobesedno, pa če je „izvirnemu“ poročevalcu, ki je tako „dobro“ informiran, prav ali ne ne. Moja oseba naj pusti v miru, ker ima sam preveč masla na glavi, in naj se gre učiti olike raje k „Napreju“. Taki, ki so postali narodni socialisti šele tedaj, ko so potrebovali zaslonbo pri stranki, ki se je z najlepšimi ideali rodila in ostala čista do onega časa, ko so jo razni „izvirniki“ s svojo prisotnostjo omadeževali, me pa ne bodo poučevali v narodnem oziru. Takih „narodnih“ socialistov jaz NSS ne privoščim. Tone Vahtar.

— **Suppantšitsch, Jeglitsch itd.** Da take hotentotske spakedranke enkrat za vselej izginejo iz Jugoslavije, bi svetovali občinskim upravam, da na ta „luksus“ nalože visok davek in sicer za vsako nepotrebno črko v imeu. Ti ljudje s tako spakedranimi a drugače lepimi slovenskimi imeni bolehalo na bolezn, ki sicer še ni tako nevarna, da bi se jih moralo spraviti v prisilne jopiče, a zdraviti bi se jih le moralo in sicer na gori predlagani način. Če jih je pa že tako sram lastnega pokol nja, potem

naj se pustijo prekrstiti na drugo ime, nikakor pa se jim ne sme dovoliti, da kvarijo lepa slovenska imena, katerih nositi sploh niso vredni, kar dokazujejo s tem, da jih na njim prirojen hotentotski način pačijo. Torej, ali slovensko ime odložiti ali ga pa pravilno pisati.

— **Odgovor Straži.** Nimam navade odgovarjati na napade „Straže“ na mojo osebo; ako napravim to pot izjemo, storim to le, da pokažem poštenost klerikalne taktike v pravi luči. Mesto stvarnega odgovora na moja očitavanja v uvodniku v Taboru si pomaga Straža s tem, da me imenuje v dveh noticah kakih desetkrat nesramnega lažnjivca in obrekovalca. Omejiti se hočem le na suha dejstva: „Tabor“ je objavil jeseni v glavnih potezah vsebino mojega govora na volilnem shodu v narodnem domu; v tem poročilu se je nahajal tudi stavek, da ima dr. Sušteršič še vedno svoje zveze v Sloveniji, pred vsem z duhovščino. Poročilo v tem pogledu ni bilo popolnoma točno, ker so se dejansko glasile moje trditve tako, da ima vlada dokaze za to, da ima dr. Sušteršič še vedno svoje zveze v Sloveniji in nadalje, da so tudi med duhovščino še taki, ki so prožeti avstro-filskega duha. Prva trditev sloni na izjavi enega tedanjih najvišjih državnih funkcionarjev, za drugo trditev pa najde „Straža“ več ko dovolj gradiva z dejstvi in imeni ter natančnem popisu dejanj v vseh naprednih listih. O mariborski duhovščini posebej sploh nisem govoril in zakaj se je ravno ta zagajala v mene, mi je bila vedno uganka. Toda to ni bilo v prav nobene zvezi z mojim uvodnikom. Ako trdi „Straža“, da je laž, da je dr. Leskovar snubil na shodu nemškutarje in da je laž, da so klerikalci snubili socialiste za skupni nastop pri volitvi župana, povdarjam proti temu, da sem v svojem uvodniku le trdil, da se nam je poročalo o tem, da pa o teh trditvah nismo razpravljali radi pomanjkanja zadostnih dokazov. Kar se pa tiče slednje trditve, da so klerikalci snubili socialiste, izjavljam, da je poročilo, ki sem ga dobil iz tako zanesljivega vira, da se kar tako s psovkami ne da odpraviti in sem vsaj za svojo osebo prepričan o tem, da je resnično. Da so narodni socialisti v Ptujju glasovali za Losinschega, je zares pomota oziroma površna informacija, ampak ne laž; ako je tudi manj odločno postopanje, da so oddali pri ozi volitvi župana le prazne listke, pomagali so s tem le izrazitemu nemškutarju do zmage in se to nikakor ne da opravičiti. Toda vse to „Straža“ nič ne briga, ali z mojim uvodnikom ni v zvezi, ali pa vsaj le zadeva uvod. Zakaj pa „Straža“ o jedru celega članka molči, zakaj pa ne odgovarja na očitanje, da je g. Zebot glasom poročila v „Straži“ zahteval za slučaj, da se sedanje volitve razveljavijo, volilno pravico za vse jugoslovenske državljane, tedaj za vso mariborsko nemškutarijo. Zakaj „Straža“ ne odgovarja na očitanje, da je ta zahteva narodno izdajstvo. Da, gospodje, verjamem, da vam je neprijetno, da se vam je potegnila krinka raz obraz in da vidi narodno čuteče občinstvo vaše narodnjaštvo v pravi luči. Vi ste hoteli igrati dvojno vlogo, snubiti ste hoteli Nemce in nemškutarje in vzlic temu

boj. Zdajci mu je bilo postalo nerodno in se je čutil v zadregi. Pred kom? Spoznal je, da se vrača kot tujec, neznaneč o katerem so domači ljudje slišali, da je prišel med njimi na svet, nato pa izginil kakor bi se kamen skotalil navzdol po brdu. Ziveč v mestu, v krogu svojih znancev, v šoli, v svoji knjižnici, se ni zavedal, da v njem propada svet, ki je imel največjo pravico do njega, njegovega življenja, njegovega dela. Ni se zavedal, da je ta svet ležal v njegovi krvi, v njegovem telesnem in duševnem ustroju in da je moral oddajati kos za kosom svojemu nasprotniku, ki je šel nastopel in si prisvajal vso suverenost. Ali se ni vršila skozi vsa mlada leta borba med dvema zagonetnima svetovoma, borba, ki se je šele sedaj poglobila in prešla v stanje mirovanja? Ali niso bili trenutki, ko je čutil, da mu manjka nekaj, čemur ni mogel dati jasnega miselnega izraza? Vračajoč se po dolgih, dolgih letih v svoj domači kraj, je na trdem sedežu kmetskega voza, v vonju svežega sena in ugašanju solnčne luči nad pokrajino svoje izgubljene mladosti, nepričakovano

odkril ta izraz in si kasnoval novo spoznanje v osebi:

Videl je dolgo vrsto svojega kmetkega rodu, ki je živel od te zemlje in za to zemljo vpiljal skozi stoletja njeno lepoto in se sitil z njeno dobroto; vzdrževal s tem krajem, temi polji in gozdi, s temi vinogradi intimno sožitje, ki ga ni mogla prerušiti niti smrt, zakaj kontingiteta je bila neprekinjena in mrtvi člani so bili ravnotako del te zemlje, kakor so bili živi člani. Tako je šla od rodu do rodu veriga življenja, deleč se v nove in nove postranske verzice, ki so vse bile zavozlajane z zemljo. Samo on je — kdo ve zakaj, kdo ve iz kakoga nagiba svojih staršev — pretrgal to verigo in pogazil tradicije svojega rodu.

Bilo je to nasilstvo, ki se mu je skušalo masčevati mnogo let pozneje, ko je imel nov svet — svet mesta — že svojo suvereno oblast. Bil je to upor v njegovi notranjosti, ki mu je razjedal dušo, ne da bi se bil zavedal njegovega povoda. Mučni dvomi o sebi in svetu, razčaranje, nezadovoljnost, upornost nasproti svoji okolici in neprestana težnja,

da vrže raz sebe izumetničeno škorjo, v katero se je čutil zaprtega in da beži za nekimi nejasnimi, meglenimi cilji, ki mu jih je slikala podzavestna sila na obzorju njegovega duševnega življenja. Vse to je bilo propadanje sveta, ki je premagan od nasprotnika, zbiral svoje zadnje moči, da mu vzmene dušo in ga privede nazaj. V tem svetu so bila vsa polja, vsi griči njegove domačije, ki jih je sedaj pozdravljaj njegov pogled. V večernem somraku, kateri je postajal vedno gostejši, čimbolj se je cesta vspenjala na hribovje, je čutil v vonju zemlje, v barvah in v mehkih linijah te pokrajine, da ga opazuje nekdo, ki je močnejši od njega, ki je v tem kraju absoluten gospodar in despot. Vedel je, da prodira v njegovo kraljestvo kot izdajalec, kot izgnanec, ki je našel zavetje pri njegovem nasprotniku. In zdelo se mu je, da se je na dbrdi, v gloriji ugašajočih solnčnih odsevov, dvignil in vzhodil sfingi podoben obraz; velika skrivnostna glava, čije obrisi so žareli temnobleda, narahlo zarisane mavricne črte. Ta obraz je bil vtelesenje vsega, kar je skozi stoletja

ustvarila ta zemlja; v njem so bili drobci vseh tisočerihi življenj, v njegovih očeh so se prelivali valovi nešteti čustev, strasti in misli. Ta sfinga njegove rodne zemlje in njegovega kmetkega rodu ga je nemo klicala na odgovor...

Bilo je že precej mračno, ko so dospeli pred domačo hišo. Ivanu Knapiču je postalo tesno pri srcu. Skozi polmrak je videl, da ga čakata na vratih oče in mati. Zadaj za njima stoji še par glav. Njegov rod. Skromna in sramežljiva ga je pozdravljala iz svojih globokih senc rojstna hiša. Vse, karkoli je gledal, je v tem trenutku oživel in dobilo svoje značilne poteze. Vse je postalo bajka iz drugega sveta, sveta, ki o njem samo pojejo pesmi in si pripovedujejo lepe, neverjetne, pisane zgodbe.

Stopil je iz voza in tekel nasproti pragu. Zadišala mu je strohnela slama domače strehe. Par veselih glasov ga je pozdravilo. In starec, večji starec nego sivolasi oče in zgubana, majhna mati, je stopil profesor, filozof in pisatelj Ivan Knapič pred ognjišče svojih rodov...

veljati za narodno stranko. Pripomniti hočem le še, da si „Straža“ preveč domišlja ako misli, da napravijo njeni osebni napadi, ki se odlikujejo po posebnosti na me ali sploh le na napredne kroge kakšen vtis, za to se niti ne zmenimo in mi niti na um ne pride, da bi se spuščal z njo v kako nadaljno polemiko. Ako mi zapira pot, po kateri hodim, krastača, je to gotovo nekaj gusnega, razburim se pa radi tega ne in se ž njo tudi ne spuščam v boj, temveč stopim mirno prek; saj ne sega višje nego do mojih čevljev.

Dr. Vladimir Sernec.

— **Poučno predavanje o zasedenem ozemlju.** Glavna podružnica Jugoslovenske Matice v Ljubljani priredi meseca julija t. l. v enajstih največjih mestih naše države predavanje o našem zasedenem ozemlju. Predaval bo de vseučilišni profesor dr. Fran Ilešič, predavanje bo pojasnjevalo okoli 100 skoptičnih slik s Goriške, Trsta, Notranjske, Istre in Koroškega. Pred in po predavanju bo pel Dr. Kozinov kvartet (Dr. Kozina, Stegnar, Završan, in Kragl) najlepše slovenske lirčne umetne in narodne pesmi. Predavanje združeno s koncertom se vrši v Osijeku, Novem Sadu, Beogradu, Kragujevcu, Nišu, Skoplju, Sarajevu, Mostarju, Kotorju, Dubrovniku, in Splitu. Tako hoče naša Jugoslovenska Matica zainteresirati vso našo javnost širom kraljevine za naše neodrešene brate in seestre. Krasno zasnovanem podjetju naše Matice, ki bo poleg glavnega namena tudi mnogo pripomoglo k boljšemu medsebojnemu spoznavanju Srbov, Hrvatov in Sovencev, želimo največjega uspeha. Na pot odidejo 30. maja.

— **Za Jugoslov. Matico** so nabrali dijaki II. letnika tukajšnje trgovske šole z profesorji na majniškem izletu znesek 120 K.

— **Razpis natečaja za spomenik zasedenemu ozemlju.** Jugoslovenska Matica pozivlja vse naše umetnike, da čimprej, vsaj pa do 22. t. m. pošljejo svoje osnutke, oziroma načrte za spomenik na naslov: Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Pražakova ulica št. 3/l.

— **Velika dobrodelna veselica.** Častniški zbor v Mariboru prireja 26. maja t. l. na vrtu in v prostorih vojne realke veliko ljudsko veselico, pri kateri sodelujejo vsa mariborska pevka društva, Sokol in vojaška godba. Na razporedju je igra, nogometna tekma, telovadba (izvaja Sokol in gojenici voj. realke) petje, tombola, venecijanska noč na vrtnem jezeru, drsalnica, ples na prostem in v dvorani in še razne druge zabavne točke. Začetek ob 17. uri popoldne. Vstopnina 3 dinarje za osebo. V minuli vojni je poginilo tudi mnogo častnikov naše armade, borečih se za svobodo in za naše ujedinjenje. Zelo mali postotek teh junakov je zapustil svojo družino v takem materialnem stanju, da bi mogla vsaj primerno živeti. Sedaj, ko smo postali samostojni in združeni, je naša sveta dolžnost, da se spomnimo teh junakov, ki so, nebrigač se za lastno korist, polagali svoje življenje na altar domovine, na ta način, da pomagamo onim, ki so jim bili poleg domovine najdražji ter jim olajšamo bedno stanje. Mnogo je teh družin, ki so danes brez vsake pomoči. Da jim priskoči v pomoč, prireja naš vrli častniški zbor imenovanega dne veselico, katere čisti dobiček je namenjen vboгим družinam častnikov, ki so vsled izgube družinskega očeta ostale brez sredstev in brez pomoči. Enaka prireditev v Sarajevu je prinesla 200.000 kron čistega dobička in smo prepričani, da tudi naš slovenski Maribor ne bo zaostal in doprinesel svoj obol v to najplemenitejšo stvar.

— **Zveza jugoslovenskih železničarjev** podružnica Maribor, priredi dne 3. julija t. l. s posebnim vlakom izlet v

Čakovec, kjer se vrši ljudska veselica in koncert v zgodovinskem gradu Zrinjskih. Pri tem sodelujeta železničarska delavniška godba in pevsko društvo Drava iz Maribora. Opozorjamo na to okolnost vsa narodna društva, da uvažujejo ta izlet in se tako izognemo morebitnemu nespornostim. Odbor.

— **Ker se množe slučaj, da si puste** stranke napraviti hišne instalacije od osebja, ki k temu ni upravičeno, opozarja Mestno elektriško podjetje ponovno vse stranke, ki si žele vpeljati električne naprave, da se priklonijo na omrežje mesta Maribor le tedaj, če so zgrajene in prijavljene od Mestnega električnega podjetja, oziroma od njega koncesioniranih in v to pooblaščenih tvrdk. Da obvarujemo stanovalece škode navajamo v naslednjem na izvrševanje instalacij pooblaščenih tvrdk: Saks in Tratnik, Slovenska ulica 20. Družba za elektriško industrijo, Jurčičeva ulica 8. „Melistroja“ Gospodarska ulica 8. Instalacijsko podjetje J. Fortič, Tržaška cesta 1. Alojzij Dadien, Aleksandrova cesta 1.

— **Promenadni koncerta priredi** Opleševalno društvo v mestnem parku na binkoštno ponedeljek od 11. do pol 13. ure. Svira vojna muzika. Program izbran. Zeleti je obilo udeležbe.

— **Osrednje društvo poštn. in brz.** uslužbencev v Mariboru ima izredni občni zbor na 17. t. m. ob 19. uri v pismonoški dvorani na gl. pošti. Vsled važnosti so vabljeni vsi tovariši, da se ga gotovo udeležijo. Predsednik.

— **Velika tombola v Pekrah.** Opozarjamo še enkrat na tombolo, ki se vrši v Pekrah danes v nedeljo v prid Jugoslovenske Matice. Mariborski trgovci so darovali v to svrhu, brezplačno jako lepe darove v velikem številu. Vsled tega bode jako veliko zanimivih in dragocenih dobbitkov. Torej vsi v Pekre k tomboli.

— **Plesni zavod Pečnik** priredi v sredo 18. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Slovenskega narodnega gledališča letošnjo zaključno akademijo, h kateri vabi učence in njihove družine. Vabil se ne bo razpošiljalo.

— **Novo slovensko podjetje v Mariboru.** Primorski Slovenec g. Josip Jug je otvoril na Tržaški cesti št. 16 avtomobilnica za popravilo avtomobilov vseh sistemov, železno varjenje itd. Novo podjetje toplo pozdravljamo in priporočamo.

— **Starejšinstvo „Triglava“** pozivljamo, da se polnoštevilno udeleži plesnega venčka akademikov, ki se vrši danes v soboto ob pol 21. uri v veliki dvorani Narodnega doma. — Odbor.

— **Danes zvečer vsi v Narodni dom** na plesni venček „D. J. A. v Mariboru“. Svira vojaška godba. Začetek točno ob pol 21. uri. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo knjig, ki jih bo društvo poslalo knjižnicam na Koroško, pričakujemo obilne udeležbe. Kdor se hoče pošteno naplesati in koristiti obenem dobri stvari, naj pride danes zvečer v Narodni dom.

— **Drobiž.** Vzpostavljena je brezžična zveza med Moskvo in Berlinom. — Znani francoski general Foch obišče pričetkom junija Prago. — V Vladivostoku se je pojavila prava azijska kuga. — Na Češkoslovaškem so razlastili že pol milijona hektarjev veleposelstniške zemlje. — V ukrajinskih gubernijah Poltava, Podolje, Cherson so rdeči vojaki vpriporili velike židovske pogrome. Grozovitosti imajo čisto srednjeveški značaj. — V češkoslovaški vojski je samo 2.50 % analfabetov. Od teh odpada na Čehe 0.72 %, na Slovake 11.34 %. — V občini Dubick na Češkem je došlo 8. t. m. do hudega spopada med pristaši rimsko-kat. cerkve in češkoslov. narodne cerkve. Slednji so napadli

katoličane, ko so se vračali od maše. Bilo je 10 oseb ranjenih. Cerkev so zaprli in dekan ter kaplan nista mogla do 6. ure zvečer iz cerkve. Ko so jima odpri, sta bila napadena. — Na zapadnem Ogrskem se bo baje vršil plebiscit, ali hoče ta dežela pripasti Avstriji ali pa ostati v Madžarski. Francoski krogi se zavzemajo za tako rešitev, hoteč s tem nekoliko kaznovati Avstrijo, ker sili pod Nemčijo. — Na Svedskem je državni svet odpravil smrtno kazen. — Na Češkem vlada veliko pomanjkanje katoliškega duhovniškega naraščaja. Letos bodeta v budjevevickem bogoslovju posvečena samo dva novomašnika. — Rusi so spravili preko Svedske v Ameriko za 3 milijone funtov šterlingov zlata.

— **Prepovedan dunajski list.** Minister za notranje stvari dr. Drašković je s svojim sklepom od 16. maja prepovedal listu „Südslawische Korrespondenz“, ki izhaja na Dunaju v nemškem jeziku, razpečevanje in razširjanje v naši državi, ker piše tendenčno o naših razmerah.

— **Prepovedane reklame.** Frangeschov naslednik Jeglitsch je prijavljen policijskemu komisarijatu, ker ima na plotu v Marijini ulici velikansko samonemško reklamo z dvoglavi avstrijskim orlom. Radi enakega delikta je prijavljena policiji tudi ga. Feldbacherjeva v Kopitarjevi ulici 11, in Rihard Ogrisegg, Aleksandrova 18, ki je k vsemu temu dodal še „gospodično Dirndl“, ki pleše okoli bivšega grba in prepovedanih barv po reklamni tabli njegove vinarne. Nepopoljšljivi grešniki.

— **Izgubljen.** Gospa dr. Goriškova iz St. Lenarta je zgubila včeraj 13. maja po koncertu „Hlahola“ denarnico z okoli 400 K. Pošteni najditelj naj po proti primerni odškodnini izroči pri policiji.

— **Konji so se splašili.** Včeraj 13. maja je razkladal voznik Franjo Nemec, stanujoč na Koroški cesti št. 125, smeti blizu broda ob Dravi. V bližini so se vadili vojaki s strojno puško. Ko je puška zaropotala, so se Nemčevi konji splašili, in se je le srečnemu slučaju zahvaliti, da niso šli z vozom vred v Dravo. Priporočljivo bi bilo, da bi se take vaje vršile bolj daleč od cest.

— **Državna drevesnica v Ptuj** se namerava ustanoviti. S tem bo ustrezno vsemu prebivalstvu, ki sedaj povsod išče sadnih dreves, katerih pa ni dobiti. Gojila se bodo sadna drevesa najboljše kakovosti in plodovitosti.

— **Burna noč pri mrliču.** Na Stefanovo, leta 1919 so se v gostilni Brumen na Hajdinu pri Ptuj zbrali fantje in se po daljšem popivanju hudo sprli med seboj. V prepiru so rabili nož ter umorili nekega tovariša. Orožnika Pišek in Cuk sta pohitela takoj za njimi in jih zasledovala. Fantje so se zatekli v neko hišo v Skorbi, Klanečkovu po imenu, kjer so imeli mrliča. Tukaj so se po stari slovenski navadi zbrale žene in dekleta, da pokramljajo in delajo kratek čas zalujočim v hiši. Najbolj bojeviti gostilniški junaki so bili bratje Marušek. Ko so fantje izvedeli, da se orožniki približujejo hiši, se je pogumni Matevž Marušek, čigar vest je bila najbolj nemirna, potuhnil pod krila na klopi sedečih deklet. Ko sta ga pa orožnika kljub temu našla in hotela aretirati še par drugih fantov, je dal tovarišem Gorčenko povelje: Fantje, nad žandarja! V hipu se je bila razvita prava bitka okoli mrliča, tekem katere so orožnika Piška vrgli na tla, Cuk je pa moral uteči. Te dni je šele mariborsko okrožno sodišče razpravljalo o historiji burne noči pri mrliču na Skorbi in izreklo obsodbo, s katero so bili obsojeni: Vinko Gorčenko na 4

mesece, Matevž Marušek na 5 mesecev, Franc Marušek na 4 mesece in Matej Vračič na 14 dni strogega zapor. Glede umora v Brumnovi gostilni je pa svojčas že razpravljala porota in obsodila krivce.

Kultura in umetnost.

— **Iz pisarne Nar. gledališča.** Opozarjamo ponovno naše občinstvo na današnjo premijero „Veleje“ ter jutrajšnjo popol. otroško predstavo „Janko in Metka“, ki se vrši ob zelo znižanih cenah.

— **Polakova v Mariboru.** Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, pride v kratkem gostovat v naše gledališče znamenita članica kr. zagrebškega kazališča ga. Irma Polakova.

Kino.

— **Mariborski bioskop** predvaja od četrta dalje tretji del velezanime drame „Hiša grozote“. V ponedeljek se prične predvajanje četrtega dela, ki je istotako zanimiv, kakor prvi trije.

— **Mestni kino.** V nedeljo in v ponedeljek ob pol 15. in 16. uri nalašč za birmance sestavljen spored.

Sport.

— **Prvenstvena tekma Svoboda Maribor: S. K. Ptuj.** Na binkoštni ponedeljek popoldne se vrši v Ptuj med obojimi moštvii drugorazredna prvenstvena tekma. Sodnik g. Sepec.

— **S. K. Korotan I. : Mar. atl. klub (Rdeča 11).** V nedeljo 15. t. m. se vrši med zgoraj imenovanimi moštvii prijateljska tekma na prostoru Maribor. Pričetek ob 10. uri popoldne. — Ponedeljek 16. t. m. ob 14. uri na prostoru „Rapid“ tekmuje „Mar. atletski klub“ (Rdeča 11) rezerva II. proti „S. V. Rapid“ rez. II. Ob 16. uri M. atl. kl. stari : proti S. V. Rapid stari.

— **Maribor I. : Rapid I.** V nedeljo se odloči prvenstvo Maribora. Velika naperost vlada v vseh slovenskih in nemških mariborskih krogih. Ker je izid tekme velevažen, se lahko pričakuje skrajno interesantno borbo. Vse kombinacije o izidu tekme so tokrat nemogoče. Kot sodnik bo fungiral g. Vladimir Suput.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni :

V nedeljo 15. : Popoldne ob 15. uri : „Janko in Metka“, otroška predstava ob zelo znižanih cenah. Zvečer ob pol 20. uri : „Netopir“. V ponedeljek 16. : „Veleja“. Ab. A—34. V torek 17. : „Veleja“, gostovanje v Ptuj.

Glavni urednik : Radivoj Rehar.
Odgovorni urednik : Fran Voglar.

PALMA

kavčuk-pete za čevlje.

643 2-1

Skozi desetletja izkazalo se je

zvezi pomoči

„Schichtovo milo“

znamka „jelen“.

Njegova kakovost, izdašnost in pralna zmoglost prihrani mnogo ribanja in degnjenja. Schichtovo milo pere v mlačni vodi bolje, kot mnoga druga mila v vroči. Pazite le na poleg sloječo varstveno znamko!

Zastopstvo za Slovenijo ima tvrdka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

Preklie.

Dne 1. majnika t. l. povodom neke domače zabave pri posestniku Francu Kormann-u v Kumeni sem govoril razaljivo o gospodu Klampferju in ga psoval. Ker sem to delal v razburjenosti ter sva se z razžaljenim pobotala, preličem tem potom svoje neprimerno dejanje.

Kumen, dne 13. maja 1921.

Anton Kormann.

Okrogel in rezan les, trame

kupi vsako množino

„DRAVA“, lesna industrijska delniška družba

Maribor, Aleksandrova cesta št. 51.

526

Mala oznanila.

Ruska književnost. Češko-jugoslovenska naklada J. Herejk v Zagrebu je prevzela generalno zastopstvo Slovanskega založništva za državo SHS razen Srbije ter ima v zalogi bogat izbor ruske literature. Zahtevajte cenike. Naročila se izvrše hitro in točno. 668 4-1

Nova vila na Tržaški cesti se proda. Pojasnila daje gostilna Kliček, Tržaška cesta. 663

Novo pohištvo iz trdega lesa na prodaj in sicer: jedilna soba, kredenca, miza, 6 stolov za K 7000, spalna soba iz orehovega lesa za K 6000, spalna soba iz hrastovega lesa K 8000. Aleksandrova cesta št. 203 (mizarstvo). 659

Lahko motorno kolo (Motor-Reve), 2 cilindra, dobro ohranjeno, se proda. Dravska ulica 11, gostilna.

Hiša s 6 stanovanji, 6 sob in 6 kuhinj, vrtom, drvarnice, 10 minut od mesta, pripravna za vsako obri, se proda. Naslov v upravnistvu »Tabor«.

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 22

Motorno kolo

z dvema cilindroma, 5 do 6 HP, s pripravo za drugo osebo, motorno kolo z enim cilindrom, 1½ HP, to že rabljeno moško kolo se po ceni proda pri mehaniku Francu Fračko, Maribor, Tržaška cesta 2. 665 2-1

Gostilna Ivana Heu v Krčevini

toči dobra pristna vina in naravni sladki mošt, postreže vedno z domačimi šunkami in klobasami.

Za mnogobrojni obisk se priporočata 660
Ivan in Alojzija Heu.

Pozor!

Dobra čisto domača

mast

na debelo kg 42 K

na drobno kg 46 K

se dobi pri 624

A. Tavčar, Jurčičeva ul. 3

Moja nenadomestljiva, preblaga ženka

TONCA

me je po kratki, nekaljeni zakonski sreči za vedno ostavila. Nepozabno mojo družico prepeljemo v ponedeljek, dne 16. t. m. ob pol 11. uri iz hiše žalosti Ciril Metodova ulica št. 12 na glavni kolodvor v svrhu prepeljave v Ljubljano, kjer se vrši pogreb v torek dne 17. maja 1921 ob 16. uri na pokopališču pri Sv. Križu.

Maribor, dne 14. maja 1921.

Karl Golob

dirigent „Jadranske banke“

in ostali sorodniki.

673

Izprašanega kurjača

(Kesselheizer) se sprejme takoj. Ponudbe na Rožankovski, Zagreb, Savska cesta št. 27. 671

Izurjen krojilec kartona

(Kartonagen-Zuschneider) se takoj sprejme. Ponudbe na Rožankovski, Zagreb, Savska cesta 27. 672

Nadzornica za kartonažo

(Kartonagen-Werkmeisterin) se takoj sprejme. Ponudbe na Rožankovski, Zagreb, Savska cesta 27. 670

POHIŠTVO

Spalne, jedilne in gosposke sobe, saloni, klubgarniture v fini in preprosti izpeljavi. Sobe iz mehkega lesa K 5000.—. Kuhinje, lepo barvane, K 1800.—. Vložki, modroce, stolice, kakor vse vrste lesenega, železnega in tapetniškega pohištva zelo po ceni v zalogi pohištva

Karol Preis, Maribor

Slomškov trg 6.

217

Svobodni ogled!

Ceniki zastoj!

JUGOSLOVENSKA MATICA

priporoča

krojača Konrada Mihelič

rodem iz Sv. Barbare pri Mariboru. Bil je najboljši krojač v Pulju, postal nedavno žrtev italijanske družali, ki mu je požgala hišo z vso opremo in ženo sedaj kot begunec v Mariboru. **Gospodskulica 32** (Svabova hiša). Prosi pomoči s krojaškim delom. Izvršuje vsa dela točno, solidno in po najnižjih cenah. 353

Pristopajte

Jugoslov. Matici!

KNJIGOVEZNICA MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJSE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.

IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Pleteno pohištvo

razno galanterijo, drobnarijo, toaletne predmete 662

na debelo priporoča na drobno
Baloh & Rosina, Maribor, Grajski trg 3.**Govorite povsod slovenski!****V. Marsano, TIMEX, Zagreb**

Telefon 226

Nikoličeva ul. 8

Moderne tovarniške opreme
Stroji za vse industr. obrate
Precizna in navadna orodja
Zastopstvo najboljših tvrdk
Prodajalna za Jugoslavijo
tvrdke G. Rot A. G. Wien III.
Hidravlične napeljave
Motorji vseh vrst
Opreme mlinov.

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na fakto in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkvalantneje.

VRTNI KONCERT

15. in 16. maja 1921!

Prvovrstna vina, vsaki čas mrzla in topla jedila kakor tudi solidna postrežba se dobi v gostilni

„LINHARTOV DVOR“

na Tržaški cesti 47.

Za obilen obisk se priporočata

Drago Zohar. Beti Kraker.

669

Otvoritev vrta.

Slavnemu občinstvu naznanjaya, da sva z današnjim dnevom otvorila priljubljen in prahu prost

kavarniški vrt.

Izmenjala sva tudi dosedanje godbeno kapelo ter jo od ponedeljka 16. t. m. dalje nadomestila z izbornim salonskim duetom. Priporočava se za obilen obisk

Alojz in Alojzija Käfer

kavarna „Rotovž“.

653 2-2

Stezniki

po meri, kakor tudi damski bočni pasovi in oprsniki (Busenhälter) po najnovejši dunajski modi, se najhitreje in ceno izdelujejo pri

Mariji Repeš, Maribor, Aleksandrova cesta št. 32

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporočata potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja. Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA ZA
GUMBE IN KOVINSKE PREDMETE
D. Z. O. Z. SLOVENSKA BISTRICA

Oferiramo naše prvovrstne rožene gube v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu s cenami brez konkurence.

Zahtevajte cenike! Prodaja na veliko!

Zdravilišče Slatina-Radenci

(na progi Maribor-Ljutomer)

otvoreno od 1. junija do 15. septembra.

Naravne ogljično-kisele kupelji! Prospekte razpošilja in pojasnila dale ravnanstvo ali osebno Anončna ekspedicija „Jadran“ v Mariboru. 657

Izletnikom

se priporočata A. Mesaričeva gostilna v Selnici ob Dravi, železniška postaja Ruše. 590

Zidno opeko

odda v vsaki množini

Umetna opekarna Radvanje.

Naročila naj se vpošljejo na

U. Nassimbeni stavbeni mojster. 506 Maribor, Vrtna ulica 12.

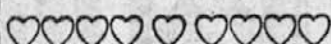

Novo došlo!

Posteljno perje
Fino perje (Daunen)
Preproge
Posteljni predložki
Gradl za matrace
Platno za slamnjake
Nanking
Inlet
Brisalke
Kuhinjske brisače
Umivalne rute
Voščene rute
Posteljni vložki

po najnižji ceni pri

K. Worsche, Maribor
Gosposka ulica 10. 535

Jos. Martinc

Maribor 625

Galanterijska veletrgovina

Gonilni jermeni

za stroje v vseh širinah od 30 do 200 mm v zalogi pri Ivanu Kravos, sedlar, Aleksandrova cesta 13. 180

Primorci!

Naznanjam, da sem odprl novo higijenično brivnico.

Za prvovrstno in čisto postrežbo jamčim. 268

Vjekoslav Gjurin primorski begunec. Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Lovci! Naznanilo. Pozor!

Podpisani naznanjam, da sem otvoril v Dravski ulici št. 10 (pod »Veliko kavarno«) svojo trgovino in priporočam pred bližajočo se lovsko sezono predvsem svojo

veliko zalogo lovskega streliva

prvovrstnega izdelka svetovnoznane tovarne Wöllersdorf, nadalje lovske puške, avtomatične pištole „Steyer“ in „Bulldog“-samokrese po najnižjih dnevnih cenah.

Kot bivši strok. učitelj na kr. puškarski strekovni šoli v Borovljah na Koroškem jamčim za strokovno najtočnejšo in popolnoma zadovoljivo izvršitev vsakega tudi najmanjšega naročila.

Z velespoštovanjem

Janko Ravnik, konc. puškar, Maribor, Dravska ul. 10

A. & E. SKABERNE

Ljubljana, Mestni trg 10

manufakturna in pleteninska trgovina na debelo

priporočata svoje bogato skladišče damskih in otroških, kakor tudi moških nogavic. Za tekočo sezono ima v zalogi vsakovrstne patentirane otroške nogavice črne, rjave in bele barve.

Pismena naročila se izvršujejo poštno-obratno in najsolidneje.

Priporočljive domače tvrdke.

(Anončna ekspedicija Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15).

Ivan Šober restavracija Maribor Grajski trg 1	Slavko Lešnik kolar Pod mostom št. 10	Rudolf Niefergal manufakturna trgovina Koroška cesta šte. 1
Fran Balon gostilna „Pri brodu“ Pobrežje št. 6	Jožef Stajniko kolar Jugoslovanski trg 3	Zlata Brišnik trgovina papirja in galanterije Slovenska ul. 10
Gabro Valjak kavarna „Central“ Gosposka ulica	Peter Tomažič sodar Milnska ulica 11	A. Spaninger trgovina delikates Jurčičeva ulica 11
Dominik Fabjančič krojač za gospode in dame Jurčičeva ul. 5-1	Frida Novak modistinja Gosposka ulica 32	Baloh & Rosina galanterija, drobnarija na drobno in na debelo Grajski trg 3
Jakob Vežjak krojaška obrt in konfekcija Vetrinjska ul. 17	Eman Ilič slaščičar Slovenska ulica 5	Klobučke, dežnike, palice, čevlje, dokolenice ali kamaše, perilo ter razno galanterijsko blago, potne košare itd.
Joža Volčič mizar Slovenska ulica 36	Ferdo Babič stavbeni in umetni klopčavničar Splavarska ul. 3	kupite najceneje pri Jakobu Lah Glavni trg šte. 2

Elektrotehnično podjetje
Saks & Tratnik 562
Slovenska ulica šte. 20

J. D. Jerman in dr.
trgovina z mešanim blagom
RUŠKA CESTA 37 408
blizu Koroškega kolodvora.

Atelje za moderno slikarstvo
Vladimir Vlašič
Maribor, Gosposka ulica št. 29
Atelje je odprt od 8-12. in od 14-18. ure.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Mariboru

Obrestuje vloge najugodnejše.

Daje vsakovrstne kredite.

Centrala v LJUBLJANI. — Podružnice: SPLIT, CELOVEC, SARAJEVO, TRST, GORICA, CELJE, BOROVlje, PTUJ, BREZICE.

Delniška glavnica in rezerve 95.000.000

Izvršuje najkulantnejše vse bančne transakcije.